

وقتی رضاخان پول خرید بلیت تأثر را نداشت!

۹ دی ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۵۸

روز ۴ دی ۱۳۰۰ رضاخان با صور اعلامیه ای از کلیه برپا کنندگان نمایش و تأثر خواست که برای وی بلیت جهت تماشای نمایشها نفرستند. زیرا وی نه فرصت تماشای آن را دارد و نه حقوقش کفاف خرید بلیت را می دهد!

متن کامل اعلان رضاخان بدین شرح است «از تمام اشخاصی که در صدد دادن نمایش بر می آیند، عموماً خواهشمندم که برای این جانب بعد از این بلیط نفرستند، زیرا علاوه برآنکه مجال ورود در نمایش ها را ندارم، حقوق اداری من نیز کفاف قیمت بلیط و تأدیه آنها را نخواهد کرد و در موقع لازمه برای خدمت معارف هرچه را لازم بدانم مستقیماً اقدام خواهم نمود. وزیر جنگ - رضا»

به هنگام مسافرت محمد رضا پهلوی در تیرماه ۱۳۲۷ به انگلیس، خبر زیر درباره سرنوشت دارایی رضاخان در جراید آن زمان منتشر گردید:

به نوشته روزنامه «تریبون دوناسیون»: در لندن راجع به دارایی رضاخان که در بانک انگلیس توقیف شده است، نیز گفتگو بود. انگلیسی ها موافقت کردند که مخفیانه قسمتی از این دارایی از توقیف خارج شود و در عوض امتیاز بانک شاهنشاهی در ایران تجدید گردد. زیرا برای شرکت نفت ایران و انگلیس مشکل است که بدون وجود یک بانک انگلیسی که از وی حمایت کند به کار خود ادامه دهد. از طرف دیگر انگلیسی ها موافقت کردند که به شاه کمک کنند تا به وسیله ثروتش بتواند دوباره رژیم گذشته را برقرار کند و برای این کار تحویل دارایی پدرش به او بهترین وسیله است. به همین منظور است که شاه باید به سوئیس مسافرت کند (زیرا مقداری از آن ثروت «پدری» در سوئیس می باشد) اینهاست علت مسافرت اعلیحضرت به اروپا...» اما شمس پهلوی فرزند رضا شاه در این باره چنین اظهار نظر نموده است:

الف) سخنان رضا شاه خطاب به دکتر محمدسجادی: دکتر من یقین دارم وقتی پا را از مملکت به خارج نهادم، همه جا خواهند گفت و خواهند نوشت که در بانک های خارج نیز وجوه بیشماری داشته ام و این پول ها را برای چنین روزی ذخیره کرده بودم، ولی این طور نیست من به جرأت می گویم نه در بانک های خارج و نه در بانک های داخله جز بانک ملی وجهی ندارم...»

ب) اظهارات شمس پهلوی دختر رضاشاه:

«...آن روزها رادیوهای خارجی درباره پول ایشان [رضا شاه] در بانک های بیگانه گفتگو می کردند و رادیو تهران اطلاع می داد که در مجلس گفتگو از جواهرات سلطنتی در میان است. اعلیحضرت فقید [رضاشاه] پس از اطلاع از این خبرها، خنده تلخی نموده، فرمودند: من فقط سه لیره و کسری در بانک سوئیس دارم و آن هم باقیمانده پولی است که برای خرج تحصیل ولیعهد دربانک سوئیس گذارده بودم...» برای آنکه به درستی و نادرستی این اظهارات پی ببریم به خاطرات مستند و معتبر ارتشبد حسین فردوست اشاره می کنیم:

در زمان خروج رضاخان از کشور در شهریور ۱۳۲۰ ش، در اصفهان ابراهیم قوام به رضاخان می گوید: شما که ایران را ترک می کنید، تکلیف مایملکتان چه می شود؟ لازم است که تکلیف آنها را روشن کنید، رضاخان با قوام صحبت هایی می کند و می گوید که بنویسید. محضرداری را خبر می کنند و رضاخان دیکته می کند که آنچه دارم، اعم از منقول و غیرمنقول را به ولیعهد واگذار می کنم. قوام هم تصحیحاتی انجام می دهد و رضا امضا می کند. سپس رضاخان به سمت کرمان حرکت می کند و قوام الملک به سوی تهران، قوام نامه را به فروغی داد و او هم در روزهای بعد در مجلس قرائت کرد. رضاخان در طول سلطنتش تمام املاک مرغوب شمال را به زور سرنیزه به نام خود کرد. البته گاهی هم پول مختصری به عنوان بهای آن می داد. املاک را به منطقه های مختلف تقسیم کرد و در هر منطقه یک افسر گمارد و کل املاک او را سرلشکر کریم آقاخان بوذرجمهری اداره می کرد. در سال ۱۳۱۹ ش، یک سال قبل از رفتن رضاخان از ایران، صورت حساب عایدی خالص سالیانه املاک پهلوی ۶۲ میلیون تومان بود که همه اینها را به محمد رضا منتقل کرد و سایر اولاد او بی نصیب ماندند. بعدها آنها به رضاخان شکایت کردند و او نیز به محمد رضا نوشت که کاخ های فرزندان را به آنها انتقال دهد و علاوه بر آن به هر کدام یک میلیون تومان بپردازد که سریعاً انجام شد.... اگر می خواستید رضاخان خوشحال شود، درجه بدهد، مقام بدهد و یا پیشنهادی را تصویب کند، بهتر بود قبل از شروع نام چند ملک را با مشخصات و قیمت آن مطرح می کردید و مطمئن بودید که کارتان انجام می شد. ... رادیو بی بی سی در آن هنگام، سه روز متوالی درباره املاک رضاخان صحبت می کرد و می گفت که بزرگترین خدمتی که رضاخان به مملکتش کرده غصب کلیه اموال مردم شمال است! حال این سؤال مطرح می شود چگونه کسی که پول تهیه بلیط [اگر چه این هم یک ادعای خلاف واقع و اغراق آمیز بوده] تماشای یک نمایش را نداشته است چگونه این ثروت را بدست آورده بود؟

منابع:

فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی، ج ۱، ص ۱۱۱ و ۱۱۲

گذشته چراغ راه آینده است، ص ۴۶۴ ۴۶۳

تاریخ بیست ساله ایران، مکی، ج ۸، ص ۹۶ ۸۷ و ۴۴۳ و ۴۴۲

روزشمار تاریخ معاصر ایران، موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی، ج ۱ پ

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۳۲۲۸۲/نداشت-تأثیر-بلیت-خرید-پول-رضاخان-وقتیه/>